

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTRA FINANSÓW

Warszawa, dnia 15 maja 2014 r.

Poz. 17

KOMUNIKAT Nr 4

MINISTRA FINANSÓW

z dnia 30 kwietnia 2014 r.

**w sprawie ogłoszenia uchwały Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie
przyjęcia Krajowego Standardu Rachunkowości Nr 9 „Sprawozdanie z działalności”**

Ogłasza się uchwałę Nr 6/2014 Komitetu Standardów Rachunkowości z dnia 15 kwietnia 2014 r. w sprawie przyjęcia Krajowego Standardu Rachunkowości Nr 9 „Sprawozdanie z działalności”, stanowiącą załącznik do komunikatu.

Minister Finansów: wz. J. Cichoń

Załącznik do komunikatu Nr 4 Ministra Finansów
z dnia 30 kwietnia 2014 r. (poz. 17)

UCHWAŁA Nr 6/2014
KOMITETU STANDARDÓW RACHUNKOWOŚCI

z dnia 15 kwietnia 2014 r.

w sprawie przyjęcia Krajowego Standardu Rachunkowości Nr 9 „Sprawozdanie z działalności”

Na podstawie § 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2001 r. w sprawie zakresu działania i sposobu organizacji Komitetu Standardów Rachunkowości (Dz. U. Nr 140, poz. 1580, z późn. zm.) oraz § 5 ust. 13 wewnętrznego regulaminu działania Komitetu Standardów Rachunkowości uchwała się, co następuje:

§ 1. 1. Komitet przyjmuje Krajowy Standard Rachunkowości Nr 9 „Sprawozdanie z działalności”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

2. Standard, o którym mowa w ust. 1, wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Ministra Finansów i ma zastosowanie do sprawozdań z działalności sporządzonych za rok obrotowy rozpoczynający się w 2014 r. z możliwością jego wcześniejszego stosowania.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca
Komitetu Standardów Rachunkowości
Pani Joanna Dadacz

Członek
Komitetu Standardów Rachunkowości
Ewa Adamiak

Członek
Komitetu Standardów Rachunkowości
Beata Baluta

Członek
Komitetu Standardów Rachunkowości
Grzegorz Barszcz

Członek
Komitetu Standardów Rachunkowości
dr Teresa Cebrowska

Członek
Komitetu Standardów Rachunkowości
Małgorzata Czupryńska

Członek
Komitetu Standardów Rachunkowości
dr Zdzisław Fedak

Członek
Komitetu Standardów Rachunkowości
Grażyna Gielecińska

Członek
Komitetu Standardów Rachunkowości
prof. dr hab. Jerzy Gierusz

Członek
Komitetu Standardów Rachunkowości
dr hab. Radosław Ignatowski

Członek
Komitetu Standardów Rachunkowości
Tomasz Konieczny

Członek
Komitetu Standardów Rachunkowości
dr Danuta Krzywda

Członek
Komitetu Standardów Rachunkowości
Anna Sirocka

Członek
Komitetu Standardów Rachunkowości
dr Ernest Podgórski

Członek
Komitetu Standardów Rachunkowości
Agnieszka Stachniak

Członek
Komitetu Standardów Rachunkowości
dr Renata Sochacka

Członek
Komitetu Standardów Rachunkowości
prof. dr hab. Gertruda Świdorska

Załącznik do uchwały Nr 6/2014
Komitetu Standardów Rachunkowości
z dnia 15 kwietnia 2014 r.

Krajowy Standard Rachunkowości nr 9

„Sprawozdanie z działalności”

Spis treści:

- I. Cel standardu
- II. Zakres standardu
- III. Definicje
- IV. Cel, charakter i cechy jakościowe sprawozdania z działalności
- V. Zasady sporządzania i prezentacji sprawozdania z działalności
- VI. Zawartość sprawozdania z działalności

I. Cel standardu

- 1.1. Celem niniejszego Krajowego Standardu Rachunkowości, zwanego dalej standardem, jest pomoc w sporządzeniu sprawozdania z działalności (dalej SzD), zgodnego z przepisami art. 49 i art. 55 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 ze zm.), zwanej dalej Ustawą¹, odpowiadającego oczekiwaniom użytkowników, a zarazem promowanie dobrych praktyk w tym zakresie².
- 1.2. SzD jest sprawozdaniem opisowo-liczbowym i ma zindywidualizowany charakter, gdyż odzwierciedla specyfikę działalności jednostki i przedstawia jej osiągnięcia oraz zamierzenia. Dlatego nie jest ani możliwe, ani zasadne tworzenie jednolitego, szczegółowego wzorca takiego sprawozdania. Odpowiednio standard zawiera tylko wskazówki odnoszące się do pożądanых cech, zawartości i układu SzD oraz zasad jego sporządzania i prezentacji. Stosując wskazówki zawarte w standardzie, jednostka – realizując postanowienia Ustawy – dostosowuje SzD do oczekiwań użytkowników uwzględniając zarazem właściwości jednostki, a w szczególności rodzaj, rozmiary i złożoność prowadzonej działalności oraz formę prawną.

II. Zakres standardu

- 2.1. Standard jest adresowany do jednostek – osób prawnych określonych w art. 49 i 55 Ustawy, sporządzających roczne sprawozdania finansowe zarówno w myśl przepisów Ustawy, jak i MSR.
- 2.2. SzD sporządzają zobowiązane do tego jednostki wraz z rocznym sprawozdaniem finansowym. Podobnie SzD grupy kapitałowej jest sporządzane wraz z rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym. Wskazówki zawarte w standardzie, odnoszące się do SzD jednostki, mają odpowiednie zastosowanie do SzD grupy kapitałowej, chyba że postanowienia standardu stanowią inaczej.

¹ Zagadnienia, których omówienie w SzD jest wymagane w myśl art. 49 ust. 2 i 3 Ustawy, zaznaczono odsyłaczami do odpowiednich przepisów Ustawy.

² Standard jest też zgodny z dokumentem IFRS Practice Statement „Management Commentary, A Framework for Presentation” wydanym w grudniu 2010 r. przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (IASB). Dokument ten nie jest MSR w rozumieniu art. 2 ust. 1 oraz art. 10 ust. 3 Ustawy i art. 1 rozporządzenia (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 lipca 2002 r. o stosowaniu międzynarodowych standardów rachunkowości (nie został przyjęty do porządku prawnego państw UE)

W przypadku wymogu jednoczesnego przedstawienia SzD grupy kapitałowej oraz SzD jednostki dominującej i dużej zbieżności treści obu tych sprawozdań, aby uniknąć powielania informacji w obu tych sprawozdaniach, w SzD jednostki dominującej można zawrzeć odniesienie do SzD grupy kapitałowej, pod warunkiem że dotyczy tego samego okresu i jest udostępniane w tym samym czasie. Alternatywnie, SzD grupy kapitałowej może składać się z dwóch części: SzD jednostki dominującej oraz części prezentującej informacje dotyczące całej grupy kapitałowej.

2.3. Wskazówki zawarte w standardzie mogą być także wykorzystane przy sporządzaniu sprawozdań o podobnym do SzD charakterze, a określonych w innych niż Ustawa przepisach.

III. Definicje

Użyte w standardzie określenia oznaczają:

- 3.1. **sprawozdanie z działalności** – opisowo-liczbowe sprawozdanie, o którym mowa w art. 49 i art. 55 ust. 2 Ustawy, a w odniesieniu do spółek akcyjnych, spółek z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółek komandytowo-akcyjnych i spółdzielni odpowiednio sprawozdanie zarządu z działalności lub sprawozdanie komplementariuszy, o których mowa w Kodeksie spółek handlowych i sprawozdanie z działalności, o którym mowa w ustawie Prawo spółdzielcze.
- 3.2. **sprawozdanie finansowe** – sprawozdanie, o którym mowa w art. 45 i art. 55 Ustawy;
- 3.3. **jednostka** – jednostka wymieniona w art. 49 ust. 1 Ustawy; w przypadku SzD grupy kapitałowej, o której mowa w art. 55 ust.1 Ustawy, przez jednostkę rozumie się grupę kapitałową, to jest jednostkę dominującą wraz z jednostkami zależnymi;
- 3.4. **kierownik jednostki** – jedno- lub wieloosobowy organ zarządzający jednostką, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 6 Ustawy; w przypadku grupy kapitałowej jest to kierownik jednostki dominującej;
- 3.5. **organy jednostki** – zarząd, rada nadzorcza i/lub inne organy stanowiące jednostki;
- 3.6. **użytkownicy SzD – interesariusze jednostki** – osoby prawne lub fizyczne zainteresowane działalnością i/lub wynikami jednostki; kluczowymi

użytkownikami są: inwestorzy, pożyczkodawcy, inni wierzyciele – obecni i potencjalni. SzD może być użyteczne dla pracowników, społeczności lokalnych, instytucji państwowych.

IV. Cel, charakter i cechy jakościowe sprawozdania z działalności

Cel sprawozdania z działalności

4.1. Celem SzD jest wzbogacenie wiedzy o jednostce dzięki dostarczeniu jego użytkownikom istotnych **informacji uzupełniających** sprawozdanie finansowe, z którym jest powiązane, oraz **informacji dodatkowych** ułatwiających ocenę jednostki – jej działalności, sytuacji i zamierzeń.

SzD zawiera co najmniej omówienie i ocenę działalności, wyników oraz sytuacji jednostki wraz ze wskazaniem istotnych czynników ryzyka oraz opisem najważniejszych zagrożeń w obliczu których jednostka się znajduje.

Ustawa nakłada także na jednostki obowiązek informowania w SzD o przewidywanym rozwoju. Dlatego dobrą praktyką jest zawarcie w SzD informacji o zamierzeniach jednostki. Zwiększa to przydatność SzD gdyż poszerza wiedzę o jednostce i ułatwia użytkownikom podjęcie określonych decyzji.

4.2. SzD zawiera wyważoną i obiektywną prezentację i analizę informacji o jednostce, odpowiadających jej specyfice, wielkości i złożoności. Tym samym przyczynia się do lepszego poznania jednostki i zmniejsza ryzyko.

SzD jednostki może w szczególności stanowić pomoc przy ocenie dokonań członków organów jednostki (rozliczenia ich z odpowiedzialności) i udzielaniu im absolutorium z wykonania obowiązków.

Charakter Sprawozdania z działalności

4.3. Uzupełniając sprawozdanie finansowe, SzD zawiera informacje wyjaśniające warunki, zdarzenia i okoliczności, które kształtowały działalność, wyniki i sytuację przedstawione w sprawozdaniu finansowym. Powinno to dopomóc w zrozumieniu, w jaki sposób mogą one wpływać na przyszłość jednostki.

Dopełniając sprawozdanie finansowe, SzD przedstawia dodatkowe, użyteczne informacje ilościowe i jakościowe, finansowe i niefinansowe, na temat działalności, wyników i sytuacji jednostki, które nie są zawarte w sprawozdaniu

finansowym, ale są istotne dla oceny uzyskanych wyników, aktualnej sytuacji oraz ich zmian w przyszłości.

- 4.4. SzD przedstawia punkt widzenia kierownika jednostki zarówno na wydarzenia okresu objętego sprawozdaniem finansowym, jak i ich skutki w następnych okresach działalności jednostki.

SzD stanowi komentarz kierownika jednostki zawierający ocenę warunków, wyników i perspektyw działalności jednostki oraz wyjaśnienia umożliwiające zrozumienie specyfiki jej działalności, dokonań i sytuacji.

W szczególności przedmiotem omówienia są te czynniki, które wpływały na działalność, wyniki i sytuację jednostki w okresie objętym sprawozdaniem, oraz te, które prawdopodobnie będą miały wpływ na rozwój działalności, wyniki i sytuację w przyszłości. Dlatego znane kierownikowi jednostki w momencie sporządzania SzD informacje o zdarzeniach, decyzjach i czynnikach mogących mieć istotny wpływ na przyszłość, wymagają ujawnienia i opisanie w SzD.

SzD przedstawia zarazem pogląd kierownika jednostki na jej przyszłość, wynikający z analizy perspektyw rozwoju i zamierzonych działań, oraz określenia celów jednostki i warunków ich realizacji (w tym ryzyka i zagrożeń).

Cechy jakościowe sprawozdania z działalności

- 4.5. SzD jest **użyteczne**, jeżeli jest wiarygodne, przydatne, zrozumiałe oraz porównywalne.

- 4.6. SzD jest **wiarygodne**, jeżeli prezentowane w nim informacje są prawdziwe, obiektywne, poprawne i zgodne ze sprawozdaniem finansowym. Wiarygodność SzD mogą wzmocnić informacje pochodzące z zewnętrznych, uznanych, niezależnych źródeł. Mogą to być np. informacje dotyczące warunków makroekonomicznych i rynkowych, zewnętrzne analizy, oceny i rekomendacje.

W przypadku, gdy SzD zawiera informacje pochodzące ze źródeł zewnętrznych (np. publikacje instytucji badawczych, statystycznych, nadzorczych, doradczych lub analizy branżowe, rynkowe itp.), ich źródła wymagają wskazania. Ze SzD powinno jednoznacznie wynikać co stanowi fakty, co zaś opinie i wnioski. Informacje na temat przyszłości (projekcje, prognozy) wymagają oddzielenia od

informacji dotyczących przeszłości i przedstawienia wraz z dotyczącymi ich założeniami.

- 4.7. Informacje zawarte w SzD są prawdziwe, jeżeli fakty przedstawiono rzetelnie, zaś przewidywania wynikają z realistycznych przesłanek i ustalono je przy zastosowaniu poprawnych metod.
- 4.8. Informacje zawarte w SzD są obiektywne, jeśli ich dobór i prezentacja nie są stronnicze, a także jeżeli w otwarty i wyważony sposób przedstawione zostały zarówno dobre, jak i złe informacje. W SzD należy unikać jakiegokolwiek manipulacji, polegającej np. na celowym pominięciu, zaakcentowaniu, bądź osłabieniu znaczenia informacji lub jednostronnym przedstawieniu określonych zagadnień. Szanse i możliwości oraz ryzyka i zagrożenia omawia się odrębnie.
- 4.9. Informacje zawarte w SzD są poprawne, jeżeli są wolne od błędów – zarówno dotyczących wyboru informacji i sposobu ich prezentacji, jak i samego procesu tworzenia tych informacji – oraz możliwe do sprawdzenia. Bezbłędności nie należy utożsamiać z pełną poprawnością. Przykładowo, przedstawiane przez jednostkę prognozy nie mogą zostać określone jako poprawne lub niepoprawne, jednak można je uznać za wiarygodne, jeżeli nie popełniono istotnych błędów przy przyjęciu założeń oraz doborze metod i przeprowadzaniu szacunku, a także odpowiednio je opisano i wyjaśniono.

Informacje zawarte w SzD są możliwe do sprawdzenia, gdy fakt wiernego odzwierciedlenia danego zagadnienia lub racjonalnej oceny przyszłości może zostać zweryfikowany.

- 4.10. Informacje zawarte w SzD są zgodne ze sprawozdaniem finansowym, jeżeli w odniesieniu do przeszłości i terażniejszości odpowiadają informacjom zawartym w sprawozdaniu finansowym, które uzupełniają. Ich szczegółowość i układ mogą się różnić. Dane finansowe nie pochodzące bezpośrednio ze sprawozdania finansowego wymagają odpowiedniego oznaczenia.
- 4.11. SzD jest **przydatne** użytkownikom, jeżeli pomaga ocenić przeszłe, terażniejsze i przyszłe zdarzenia dotyczące jednostki, albo potwierdzić lub skorygować dotychczasowe oceny tych zdarzeń. Na przydatność informacji wpływa istotność,

przejawiająca się ich trafnym doбором, pozwalającym koncentrować się na kluczowych sprawach oraz właściwa szczegółowość, co pozwala na przedstawienie rzetelnego i jasnego obrazu działalności, wyników i sytuacji jednostki oraz stojących przed nią szans i zagrożeń. Rodzaj informacji uznanych za istotne zależy od specyfiki jednostki.

4.12. SzD jest **zrozumiale**, jeżeli posługuje się prostym językiem, stosuje odpowiednią, ścisłą klasyfikację oraz zawiera czytelny opis i prezentację informacji. Może temu sprzyjać uzupełnienie lub zastąpienie opisu słownego innymi formami prezentacji, np. tabelami, wykresami, schematami. Jeżeli konieczne jest stosowanie specyficznej terminologii branżowej i/lub obcojęzycznej, niezbędne jest wyjaśnienie użytych terminów. Można to uczynić bezpośrednio w tekście lub w przypisach, albo w słowniczku pojęć zamieszczonym w/lub dołączonym do SzD. Ważne jest przy tym zapewnienie spójnego stosowania owych terminów i tłumaczeń we wszystkich publikacjach jednostki, w szczególności w całym SzD i sprawozdaniu finansowym.

Przyjmuje się założenie, że użytkownicy SzD posiadają podstawową wiedzę z zakresu finansów, zarządzania i rachunkowości.

4.13. SzD jest **porównywalne w czasie**, jeżeli zawiera informacje prezentowane dla tych samych okresów porównawczych, które wykazuje się w sprawozdaniu finansowym, w miarę możliwości wydłużone do 3 lub 5 lat – a informacje te są sporządzone i prezentowane według tych samych zasad (por. rozdz. V standardu). W przypadku zakłóceń porównywalności informacji wykazywanych w sprawozdaniu finansowym jednostka stosuje się do postanowień Krajowego Standardu Rachunkowości nr 7 „Zmiany zasad (polityki) rachunkowości, wartości szacunkowych, poprawianie błędów, zdarzenia następujące po dniu bilansowym – ujęcie i prezentacja”. W przypadku zakłóceń porównywalności innych informacji jednostka – zależnie od znaczenia informacji i kosztów ich doprowadzenia do porównywalności – decyduje o ich przeliczeniu lub zaniechaniu doprowadzania do porównywalności, podając w SzD stosowne objaśnienia.

Nie jest możliwe zapewnienie pełnej **porównywalności** SzD sporządzanych przez **różne jednostki** z uwagi na ich zindywidualizowany charakter. Jednak zastosowanie zasad proponowanych w standardzie może ułatwić użytkownikom wyszukanie określonych grup informacji w SzD różnych jednostek.

4.14. W niektórych przypadkach zakres lub szczegółowość informacji ujawnianych w SzD może ulec ograniczeniu z uwagi na:

- zagrożenie naruszenia słusznego interesu jednostki wynikające z ujawnienia poufnych informacji,
- charakter informacji uzasadniający opóźnione przekazywanie ich do publicznej wiadomości; informacje te mogą dotyczyć np. prowadzonych negocjacji, umów zawartych pod warunkiem zawieszającym, stron lub warunków niektórych umów itd.,
- wysoki koszt pozyskania informacji, przewyższający korzyści z nich płynące. Należy mieć na względzie, że SzD służy objaśnieniu informacji już pozyskanych, które znajdują się w sprawozdaniu finansowym lub były przygotowane dla celów zarządzania jednostką.

Ograniczenia informacji przedstawianych w SzD nie mogą dotyczyć zagadnień wymienionych w art. 49 ust. 2 i 3 Ustawy, jeżeli występują one w jednostce i są istotne.

V. Zasady sporządzania i prezentacji sprawozdania z działalności

5.1. SzD wymaga wyraźnego zidentyfikowania i wyodrębnienia spośród innych informacji udostępnianych przez jednostkę lub grupę kapitałową poprzez podanie nazwy dokumentu, nazwy jednostki oraz okresu, którego dotyczy.

SzD sporządza się w języku i walucie polskiej. Jeżeli interes użytkowników sprawozdania przemawia za jego publikacją w innych językach i walutach, jednostka może dodatkowo przedstawić tłumaczenie tego dokumentu, a także zawrzeć w nim dane przeliczone na inne waluty. Jeżeli dane prezentowane są w innej walucie niż waluta sprawozdania finansowego, podaje się zasady, według których przeliczono dane sprawozdania finansowego, w tym sposób ustalenia kursów.

- 5.2. SzD obejmuje ten sam okres co sprawozdanie finansowe. Jeżeli jednak po dniu kończącym okres sprawozdawczy, a przed zatwierdzeniem SzD nastąpiły istotne zdarzenia, wywierające wpływ na sytuację jednostki, to wymagają one odpowiedniego uwzględnienia w SzD.
- 5.3. SzD prezentuje informacje dotyczące jednostki jako całości, a w miarę potrzeby także dotyczące poszczególnych obszarów (segmentów) jej działalności, zaś w przypadku skonsolidowanego SzD – kluczowych jednostek grupy kapitałowej. Jeżeli jednostka wyodrębnia dla celów zarządczych segmenty operacyjne, to w SzD przedstawia działalność, wyniki, sytuację i perspektywy rozwoju w podziale na te segmenty.
- 5.4. Sprawozdanie finansowe zwykle prezentuje informacje tylko dla dwóch okresów. Dobrą praktyką jest, by SzD wydłużało wstecz rozpatrywane okresy do 3 lub 5 lat, co umożliwia ocenę tendencji i trendów. Rozpatrywany horyzont czasowy zależy od branży, charakteru danego zagadnienia itp., a także posiadania danych porównawczych.
- 5.5. SzD podpisuje – podając datę podpisu – kierownik jednostki, a jeżeli jednostką kieruje organ wieloosobowy – wszyscy członkowie tego organu. Odmowa podpisu wymaga pisemnego uzasadnienia dołączanego do SzD.
- 5.6. SzD wymaga udostępniania łącznie ze sprawozdaniem finansowym, które uzupełnia, w tym samym terminie.
- 5.7. Jeżeli objęte SzD informacje zostały przed jego sporządzeniem poddane weryfikacji lub stanowiły przedmiot usługi poświadczającej, innej niż badanie sprawozdania finansowego, celowe jest do SzD dołączyć opinię lub raport z tej czynności sporządzone przez eksperta (w tym biegłego rewidenta), za jego zgodą.
- 5.8. Treści zawarte w SzD wymagają przedstawienia w sposób przejrzysty i spójny. Dotyczy to zarówno opisu, tabel, wykresów i schematów oraz sposobu organizacji i uporządkowania treści SzD jak też zgodności z innymi sprawozdaniami jednostki (w szczególności jej sprawozdaniami finansowymi oraz innymi dokumentami przekazywanymi użytkownikom np. raportami śródrocznymi).

5.9. SzD powinno zawierać wszystkie wymagane Ustawą informacje oraz może odsyłać do dodatkowych informacji zawartych w innych sprawozdaniach jednostki, a w szczególności do dodatkowych informacji i objaśnień stanowiących część sprawozdania finansowego.

Jeżeli jednostka publikuje kilka sprawozdań opisowych zawierających dodatkowe ujawnienia (np. Raport na temat wpływu jednostki na środowisko naturalne, Raport na temat kapitału intelektualnego, Raport na temat społecznej odpowiedzialności, Raport na temat ryzyka), to nie jest właściwe odesłanie do takiego dokumentu w celu uzyskania informacji celowo pominiętych w SzD. Na przykład nie byłoby właściwe wskazanie, że opis czynników ryzyka i zagrożeń jednostki zawiera odrębny Raport na temat ryzyka. Raporty takie mogą natomiast stanowić odrębną część SzD, jak również zostać powtórzone w osobnych publikacjach jednostki. Dobrą praktyką jest przedstawianie w SzD zarówno informacji wymaganych Ustawą, jak i ujawnień dobrowolnych, tak by sprawozdanie to było dokumentem kompleksowym.

5.10. **Przejrzystość** SzD (jasność, jednoznaczność), uzyskuje się dzięki nadaniu mu odpowiedniego układu (struktury), właściwemu grupowaniu informacji i doborowi formy prezentacji.

5.11. Układ SzD (kolejność przedstawianych informacji) może być swobodnie kształtowany przez jednostkę. Ważne jest zapewnienie, by uwzględnione zostały w nim wszystkie wymagane Ustawą informacje, natomiast sposób ich grupowania i prezentacji zależy od specyfiki jednostki, oczekiwań użytkowników i koncepcji kierownika jednostki co do kształtu SzD. Przykład kolejności przedstawiania tematów zawiera rozdz. VI standardu.

5.12. Tematyka SzD w zależności od obszerności i szczegółowości, może być zgrupowana w wyodrębnione części (np. rozdziały i podrozdziały). Celowe jest wówczas nadanie im odpowiednich tytułów lub nagłówek oraz zamieszczenie spisu treści, gdyż ułatwia to użytkownikom orientację w układzie SzD i szybkie znalezienie pożądaných informacji.

- 5.13. Wszelkie tabele, wykresy i schematy włączane do SzD wymagają opisu: opatrzenia tytułem, oznaczenia treści kolumn, wierszy, wykresów, w przypadku danych liczbowych – wskazania jednostki miary, w niektórych przypadkach – wskazania źródła danych. Celowe jest przyjęcie w całym sprawozdaniu tego samego poziomu dokładności prezentacji danych liczbowych, a także zastosowanej w sprawozdaniu finansowym kolejności prezentowanych danych (od okresów późniejszych do wcześniejszych lub odwrotnie). Aby SzD było kompletne, zasadne jest zawarcie w nim odwołań do stosownych dokumentów zawierających określone informacje (np. odpowiedniego objaśnienia do sprawozdania finansowego lub odpowiedniego raportu). Nie jest natomiast wskazane powtarzanie w SzD informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym (np. w dodatkowych informacjach i objaśnieniach) lub innych dokumentach, do których udostępniania jednostka jest zobowiązana, jeżeli nie stanowią one przedmiotu komentarza lub pogłębionej analizy. Ponowna publikacja tych samych informacji nie przynosi dodatkowych korzyści.
- 5.14. Informacje na temat przyszłości mogą być zaprezentowane w formie danych liczbowych i/lub opisu. Przydatność SzD zwiększa często przedstawianie projekcji lub prognoz wraz z założeniami leżącymi u ich podstaw. Jeżeli jednostka prezentuje liczbowe informacje dotyczące przyszłości, wskazane jest przyjęcie takiego horyzontu czasowego, dla którego możliwe jest dokonywanie racjonalnych projekcji lub prognoz. Zamieszczenie projekcji wybiegających daleko w przyszłość obarczone jest zwiększoną niepewnością, że projekcje te okażą się nietrafne. Przedstawiając informacje odnoszące się do przyszłości, celowe jest wskazać niepewność z nimi związaną, tak by użytkownicy należycie zrozumieli ich charakter. Zasadne jest dodanie zastrzeżenia, że zawarte w SzD przewidywania nie stanowią obietnicy ani zapewnienia kierownika jednostki i są obarczone niepewnością, zatem powinny być traktowane ostrożnie i z rozwagą.
- 5.15. Dla scharakteryzowania działalności, wyników i sytuacji jednostki, w SzD przytacza się kluczowe, służące do oceny mierniki finansowe i niefinansowe (w tym również mające charakter wskaźników, to jest relacji). Poszczególne

mierniki wymagają opisu, ze wskazaniem celu ich stosowania, zasad obliczania, źródeł danych, gdy nie pochodzą ze sprawozdania finansowego. Są to np. dane dotyczące inflacji, stóp procentowych, kursów walutowych, cen surowców itp. Mierniki przedstawia się co najmniej dla bieżącego i poprzedniego roku obrotowego, (dobrą praktyką jest prezentowanie danych za okresy dłuższe, np. 3 lub 5-letnie) wraz z wyjaśnieniem przyczyn zmian oraz interpretacją. Przydatne jest wskazanie trendu i omówienie możliwego kształtowania się poszczególnych wielkości w przyszłości, a także porównanie mierników do wielkości uznanych za wzorcowe (o ile takie istnieją) lub przeciętnych dla branży bądź sektora.

5.16. Przy doborze mierników jednostka może wykorzystać ich zestawy opracowane przez różne polskie lub międzynarodowe instytucje lub organizacje środowiskowe; korzystanie z takich wzorców ułatwia porównywanie wyników jednostki oraz interpretację i ocenę. Jeżeli w SzD zastosowano takie mierniki przytoczenia wymagają standardy, które je definiują i stosowne dokumenty zewnętrzne opisujące owe standardy³.

5.17. Stosowane mierniki wynikają przede wszystkim z danych pochodzących ze sprawozdania finansowego. W przypadku braku takich danych stosowane są szacunki opatrzone odpowiednim komentarzem.

Jeżeli do obliczenia miernika (np. EBIT⁴, EVA⁵) przyjęto zmodyfikowane dane ze sprawozdania finansowego wyjaśnia się, w jaki sposób zostały one ustalone.

Jeżeli SzD odwołuje się do dokumentów zewnętrznych, konieczne jest jednoznaczne wskazanie, gdzie są one dostępne. W przypadku publikacji wersji elektronicznej SzD przydatne jest zawarcie hiperłączy ułatwiających odnalezienie owych dokumentów lub konkretnych informacji w nich zawartych.

³ Jednym z przykładów takich inicjatyw jest GRI (Global Reporting Initiative), promujący standardy sprawozdawcze charakteryzujące zrównoważony rozwój, zawierający propozycje mierników ogólnych (jednolitych dla wszystkich podmiotów) i branżowych, dotyczących ekonomicznych, społecznych i środowiskowych aspektów działalności jednostki.

⁴ EBIT (Earnings before deducting interest and taxes) – zysk z działalności operacyjnej a więc przed odliczeniem różnicy między przychodami a kosztami finansowymi, zyskami i stratami nadzwyczajnymi oraz podatku dochodowego.

⁵ EVA (Economic Value Added) – ekonomiczna wartość dodana; wzrost wartości następuje, jeżeli w wyniku działalności operacyjnej i inwestycyjnej stopa zwrotu zainwestowanego w jednostkę kapitału jest wyższa od kosztu pozyskania i dysponowania tym kapitałem.

5.18. **Spójność** informacji przedstawionych w SzD przejawia się w ich zgodności wewnętrznej oraz z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym (por. pkt 4.10. standardu).

W celu przedstawienia zagadnień z punktu widzenia kierownika jednostki, SzD może przedstawiać określone dane finansowe w innym układzie prezentacyjnym, niż wynika to ze sprawozdania finansowego. W szczególności w SzD mogą być przedstawiane scalone lub przekształcone dane finansowe. Wyjaśnienia wymaga wówczas sposób, w jaki przekształcono dane i powiązano poszczególne pozycje z odpowiednimi pozycjami wykazanymi w sprawozdaniu finansowym.

5.19. Jeżeli jednostka prezentuje w SzD opublikowane wcześniej dane finansowe, pochodzące ze sprawozdań finansowych sporządzonych według różnych podstaw prawnych (np. Ustawy i MSR) konieczne jest zapewnienie ich porównywalności i odpowiednie przekształcenie – co najmniej – informacji obejmujących dane za okresy, za które jest to wymagane przez odnośne przepisy dotyczące sporządzenia sprawozdania finansowego. Nie jest niezbędne przekształcanie informacji za wcześniejsze okresy; wystarczy wskazać, w których okresach stosowano, jakie przepisy i nadać taką postać prezentowanym informacjom, która umożliwi porównania i zapewnić ciągłość w czasie, a także przedstawić opisowo różnice w zasadach rachunkowości. Dobrą praktyką jest przedstawienie informacji finansowych za „okres przejściowy” według „starych” i „nowych” zasad.

5.20. Jeżeli jednostka publikuje raporty śródroczne, w tym wymagane innymi przepisami niż Ustawa, informacje zawarte w SzD nie mogą być z nimi sprzeczne. Ewentualne różnice wymagają wyjaśnienia.

5.21. Jeżeli jednostka nie omówiła w SzD niektórych zagadnień wymienionych w art. 49 ust. 2 i 3 Ustawy, gdyż nie wystąpiły, lub w jej warunkach nie były istotne, to w SzD zamieszcza informującą o tym uwagę lub przypis, wskazując w ten sposób, że pominięcie takie jest zamierzone i uzasadnione.

VI. Zawartość sprawozdania z działalności

6.1. SzD przedstawia we wstępie nazwę, formę prawną, siedzibę jednostki i jej kapitał podstawowy (np. zakładowy, fundusz udziałowy, założycielski), aktualny skład

organów jednostki oraz ewentualne ich zmiany, jakie nastąpiły w trakcie okresu sprawozdawczego do dnia podpisania SzD.

6.2. Dla zrealizowania celu SzD (por. rozdz. IV) prezentuje ono ogólną charakterystykę:

- działalności i zasobów jednostki,
- jej celów i ryzyka, na które jest narażona,
- osiągniętych wyników i aktualnej sytuacji z przedstawieniem kluczowych osiągnięć oraz perspektyw rozwoju.

Emitenci papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na regulowanym rynku przedstawiają także informację na temat stosowanych zasad ładu korporacyjnego.

6.3. SzD ma zindywidualizowany charakter odzwierciedlający specyfikę jednostki, dlatego przy jego sporządzaniu konieczne jest elastyczne podejście (por. pkt 1.2. standardu). Przedstawiona w standardzie tematyka SzD i kolejność jej omawiania nie mogą być traktowane jako schemat, wzór ani lista kontrolna. Są to wskazówki, których uwzględnienie przy sporządzaniu SzD rozważa kierownik jednostki. Układ, zakres i szczegółowość SzD są uwarunkowane postanowieniami art. 49 ust. 2 i 3 Ustawy, charakterem działalności jednostki oraz potrzebami informacyjnymi jego użytkowników.

Przedstawione dalej sugestie dotyczące zawartości SzD dotyczą przede wszystkim jednostek większych, podlegających obowiązkowi badania sprawozdań finansowych, o złożonej działalności. Przyjmuje się bowiem założenie, że wyjaśnienia niemające zastosowania zostaną pominięte, co dotyczy zwłaszcza mniejszych jednostek.

6.4. Z SzD powinno – zgodnie z punktem 4.4. standardu – wynikać, jak kierownik jednostki ocenia działalność jednostki, jej rozwój i sytuację, ze wskazaniem, czy w okresie sprawozdawczym rozwój był korzystny a sytuacja zadowalająca i jakie są perspektywy rozwoju. Odnosi się przy tym do wcześniej deklarowanych zamierzeń dotyczących rozwoju działalności i sytuacji, a w przypadku znacznych rozbieżności, między nimi a stanem faktycznym, omawia tego przyczyny.

Charakterystyka działalności i zasobów

- 6.5. SzD zawiera opis jednostki i prowadzonej przez nią działalności – jej istoty i specyfiki. Ma to pozwolić – na tle uwarunkowań, które wpływają na funkcjonowanie – na zrozumienie i ocenę działalności, wyników i sytuacji oraz perspektyw jednostki. SzD przedstawia, czym jednostka się zajmuje, jakie są kluczowe obszary jej działalności, gdzie ją prowadzi i jakie są tego efekty. W przypadku SzD spółki działającej w ramach grupy kapitałowej, przydatne może być zamieszczenie informacji o miejscu i roli jednostki w grupie i jej relacji do innych podmiotów powiązanych.
- 6.6. SzD zawiera w szczególności informacje na temat prawnej i organizacyjnej struktury jednostki, a w przypadku sprawozdania skonsolidowanego – struktury grupy i jej głównych jednostek (powiązań kapitałowych i organizacyjnych).
- 6.7. Jeżeli jednostka **posiada oddziały (zakłady)**⁶, SzD przedstawia ich nazwę, lokalizację, charakterystykę, przedmiot działalności, sposób organizacji i zarządzania, oraz wskazanie, czy sporządzają odrębne sprawozdania finansowe.
- 6.8. Dobrą praktyką jest prezentacja przyjętych przez jednostkę wartości (normy, zasady), wewnętrznych kodeksów postępowania, a także stosowanych lub wdrażanych systemów zarządzania potwierdzonych stosownymi certyfikatami (np. zarządzania jakością).
- 6.9. SzD zazwyczaj przedstawia informacje na temat działalności jednostki w okresie sprawozdawczym uzupełnione o informacje na temat:
- branży, w której prowadzona jest działalność i jej specyfiki,
 - istotnych uwarunkowań makroekonomicznych i prawnych wpływających na działalność branży i jednostki,
 - głównych wyrobów, towarów i usług, które jednostka sprzedaje oraz kluczowych procesów wewnętrznych,
 - głównych rynków, na których jednostka prowadzi działalność i jej pozycji na tych rynkach,
 - głównych zasobów warunkujących prowadzenie działalności.

⁶ Por. art. 49 ust. 2 pkt 6 Ustawy.

- 6.10. Charakteryzując swoją działalność jednostka koncentruje się na przedstawieniu jej rozwoju. Zarazem omawia zdarzenia zewnętrzne i wewnętrzne, które istotnie wpłynęły na jej działalność, wyniki i sytuację.
- 6.11. Przedstawiany w SzD opis **branży** (istotnych jej obszarów i segmentów), w których jednostka działa, celowe jest ująć w taki sposób, by użytkownicy sprawozdania zrozumieli specyfikę działalności i kluczowe czynniki powodzenia.
- 6.12. Znaczący wpływ na działalność i możliwość rozwoju jednostki wywierają zazwyczaj warunki **makroekonomiczne**. SzD przedstawia – w miarę potrzeby – kluczowe czynniki makroekonomiczne jak: stopa wzrostu PKB, stopy procentowe, stopa inflacji, kursy walutowe itp., państw i regionów, w których jednostka prowadzi działalność, ze wskazaniem ich wpływu na działalność.
- Jeżeli dla działalności i sytuacji jednostki istotne są także **inne czynniki zewnętrzne**, jak np. uwarunkowania społeczne, technologiczne, związane z **ochroną środowiska naturalnego**⁷ itd., ich omówienie zamieszcza się w SzD.
- 6.13. Jeżeli na działalność jednostki istotny wpływ wywierają określone **przepisy prawa** (np. podatkowe, dewizowe, ochrony własności intelektualnej, ochrony środowiska), SzD zawiera ich omówienie; w szczególności dotyczy to jednostek z sektorów regulowanych (np. instytucji finansowych). Omówienie polega na przedstawieniu ogólnych ram prawnych działalności branży i jednostki, w tym zwłaszcza nowych regulacji oraz decyzji i działań regulatorów, które mogą wpływać na jednostkę: na sposób jej działalności (w tym m.in. zakres oferty, sposoby dostarczania wyrobów, towarów i usług, politykę cenową, politykę inwestycyjną, politykę dywidendową itp.) oraz osiągnięte wyniki (w tym m.in. koszty wdrażania nowych przepisów).
- 6.14. Informacje na temat przedmiotu działalności jednostki uszczegóławia prezentacja **wyrobów, towarów i usług** przez nią oferowanych. Nie chodzi przy tym o szczegółowe przedstawianie oferty jednostki, lecz wskazanie głównych pozycji asortymentu i ich opis umożliwiający użytkownikom SzD m.in. ocenę pozycji i wyników jednostki oraz szans rozwojowych i ryzyka. Dobrą praktyką jest

⁷ Por. art. 49 ust. 3 Ustawy.

przedstawienie informacji na temat: sprzedaży głównych wyrobów, towarów i usług, ze wskazaniem ewentualnych zmian, które nastąpiły w dynamice i strukturze w stosunku do lat poprzednich, oraz grup nabywców (użytkowników wyrobów, towarów i usług i charakteru relacji z nimi). Zasadne jest wskazanie udziału nowych wyrobów i usług w sprzedaży ogółem oraz ich perspektyw rozwojowych.

- 6.15. Celem opisu **kluczowych procesów** wewnętrznych jest ogólne przedstawienie procesów wytwarzania wyrobów i świadczenia usług oraz zbytu. W opisie procesów produkcji wskazuje się na czynniki decydujące o rozwoju. W opisie procesów zbytu wskazuje się metody i kanały dostarczania odbiorcom wyrobów, towarów i usług. Dobrą praktyką jest opis zastosowanych innowacji i ich wpływu na działalność jednostki.
- 6.16. O ile sezonowość i cykliczność produkcji lub zbytu głównych pozycji asortymentu wywiera istotny wpływ, wskazuje się jak te zjawiska wpłynęły na działalność, wyniki oraz sytuację jednostki.
- 6.17. Opis działalności jednostki uzupełnia prezentacja **rynków** (lub segmentów), na których jest obecna: ich charakterystyka (wielkość, trend rozwoju, ocena popytu i podaży, potencjał wzrostu), atrakcyjność i konkurencyjność wraz z omówieniem i oceną pozycji jednostki na rynkach oraz zmiany w ciągu okresu sprawozdawczego (np. poprzez wskazanie udziału jednostki w rynku albo miejsca w rankingach). Prezentacja rynków następuje najczęściej według kryterium wyrobów, towarów i usług, klientów lub obszaru geograficznego, stosownie do specyfiki branży i jednostki.
- 6.18. Jeżeli jednostka prowadzi **prace badawczo-rozwojowe**⁸ to przedstawia **ważniejsze osiągnięcia** i charakteryzuje zakres tych prac, bez względu na to czy prowadzi je we własnym zakresie, czy korzysta z usług badawczo-rozwojowych świadczonych przez strony trzecie. Omówienie tych zagadnień nie zależy od tego czy koszty prac rozwojowych zostały aktywowane.

⁸ Por. art. 49 ust. 2 pkt 3 Ustawy.

6.19. SzD przedstawia kluczowe **zasoby** jednostki: rzeczowe, kadrowe, finansowe i niematerialne, nieodzowne dla niezakłóconego prowadzenia i rozwoju działalności oraz wskazuje, w jaki sposób wykorzystuje je dla realizacji postawionych celów. W szczególności istotny jest opis tych zasobów, które nie są uwzględnione w bilansie. Rodzaje zasobów stanowiące przedmiot opisu zależą od specyfiki branży i samej jednostki. Zazwyczaj podaje się informacje na temat:

- zasobów rzeczowych,
- dostępu do zasobów naturalnych,
- zasobów ludzkich,
- posiadanych zasobów niematerialnych (np. informacje dotyczące: patentów, znaków towarowych, czynników składających się na wartość firmy).

6.20. W opisie zasobów rzeczowych uwzględnia się ich dostępność, sposób i źródła pozyskiwania i relacje jednostki z ich dostawcami, a także zobowiązanie do przekazania zasobów stronom trzecim, zdolność jednostki do uzyskiwania korzyści ekonomicznych z posiadanych zasobów (np. stopień wykorzystania zdolności wytwórczych) oraz ryzyko związane z posiadanymi zasobami i działaniami, do których są one wykorzystywane.

6.21. SzD przedstawia najważniejsze informacje na temat zasobów ludzkich, w tym o wielkości i strukturze (wykształcenie, wiek, płeć) **zatrudnienia**⁹, wynagrodzeniach, fluktuacji, świadczeniach na rzecz pracowników.

6.22. Jeżeli jednostka posiada na koniec roku lub posiadała w ciągu roku **własne udziały/akcje**¹⁰, w SzD przedstawia się: cel (uzasadnienie) ich nabycia, liczbę i wartość nominalną oraz cenę nabycia tych akcji/udziałów ze wskazaniem udziału procentowego w kapitale zakładowym, a w przypadku ich zbycia w całości lub części: cenę sprzedaży (lub wartość innego świadczenia wzajemnego).

Cele i ryzyko

6.23. SzD przedstawia długoterminową wizję działalności oraz misję jednostki. Na tym tle informuje o celach jednostki i przyjętych w związku z tym założeniach w taki sposób, by jego użytkownicy rozumieli priorytety działań oraz mogli określić,

⁹ Por. art. 49 ust. 3 Ustawy.

¹⁰ Por. art. 49 ust. 2 pkt 5 Ustawy.

jakie zasoby są niezbędne do osiągnięcia pożądaných celów. Informacje te pozwalają użytkownikom na ukształtowanie poglądów co do wyników działalności jednostki w przyszłości oraz ułatwiają ocenę aktualnych wyników.

6.24. Prezentując informacje o celach jednostka wskazuje, w jaki sposób będą mierzone postępy w ich realizacji, w jakim czasie oczekiwana jest ich realizacja oraz kiedy nastąpią oceny postępów.

6.25. Jeżeli nastąpiły istotne zmiany celów jednostki, SzD zawiera ich opis.

6.26. SzD powinno ułatwić użytkownikom sprawozdania zrozumienie **ryzyka i zagrożeń**¹¹, jakie wiążą się z działalnością jednostki obecnie i w przyszłości oraz informować o ewentualnie podjętych środkach zaradczych. W SzD wskazuje się główne rodzaje i przyczyny – istotnego w warunkach jednostki – ryzyka, zarówno zewnętrznego (niezależnego od jednostki), jak i wewnętrznego oraz zagrożeń, jakie niosą dla działalności jednostki. W miarę możliwości celowe jest oszacowanie prawdopodobieństwa wystąpienia danego, uznanego za istotne, ryzyka i jego wpływu na sytuację i działalność jednostki, przy uwzględnieniu odpowiedniego horyzontu czasowego. W szczególności przedstawiane są informacje na temat koncentracji ryzyka (np. związanego z uzależnieniem od kilku odbiorców, dostawców, krajów/regionów, wyrobów/towarów/usług, technologii, patentów itp.). SzD opisuje stosowany system zarządzania ryzykiem.

6.27. W przypadku, gdy jest to istotne dla oceny sytuacji lub oczekiwanego rozwoju jednostki, SzD przedstawia informacje na temat **ryzyka związanego z posiadanymi przez jednostkę instrumentami finansowymi**¹², w tym:

- rodzaj ryzyka, na jakie jednostka jest narażona w związku posiadaniem instrumentów finansowych (ryzyko kredytowe, ryzyko rynkowe – zmiany cen, ryzyko istotnych zakłóceń przepływów pieniężnych oraz utraty płynności finansowej),
- przyjęte cele i metody (w tym narzędzia) zarządzania ryzykiem, na które jednostka jest narażona w związku z posiadaniem instrumentów finansowych, w tym: metody identyfikacji i pomiaru ryzyka, metody sterowania i kontroli

¹¹ Por. art. 49 ust. 2 Ustawy

¹² Por. art. 49 ust. 2 pkt 7 Ustawy.

ryzyka. W szczególności opisuje się metody zabezpieczania istotnych rodzajów planowanych transakcji, dla których stosowana jest rachunkowość zabezpieczeń, charakter zabezpieczanego ryzyka, rodzaj stosowanych instrumentów zabezpieczających, miary stosowane do oceny efektywności zabezpieczenia, np. bieżący monitoring limitów ryzyka i niezbędne korekty zakresu zabezpieczenia, charakter powiązań zabezpieczających (mikro-, portfelowe, makro-zabezpieczenie).

Opis charakteru ryzyka może nastąpić na przykład za pomocą miar wrażliwości, zmienności lub zagrożenia. Opis celów i metod zarządzania ryzykiem wyjaśnia, w jaki sposób jednostka chroni się przed ryzykiem, na które jest narażona. Ujawniana jest klasyfikacja i charakter transakcji zabezpieczających stosowanych przez jednostkę oraz instrumenty finansowe stosowane do zabezpieczenia poszczególnych rodzajów ryzyka.

Zakres i szczegółowość ujawnień na temat ryzyka związanego z instrumentami finansowymi zależy od ich wartości oraz stopnia narażenia na to ryzyko – według kategorii transakcji rodzących ryzyko lub znaczenia obarczonych ryzykiem instrumentów finansowych, w relacji do wyniku finansowego (a w przypadku jednostek sporządzających sprawozdanie finansowe według MSR – całkowitego dochodu) lub aktywów netto jednostki.

6.28. Jeżeli organy uprawnione do kontroli lub nadzoru działalności jednostki stwierdziły naruszenie przez nią przepisów prawnych mające istotny wpływ na jej sytuację, jednostka informuje o tym fakcie w SzD oraz opisuje wynikające z tych naruszeń skutki, a także działania, jakie podjęto lub są podejmowane w celu ich uniknięcia. Opis taki zawiera w szczególności informacje o zakończonych w okresie objętym SzD ważnych postępowaniach administracyjnych i sądowych i ich wyniku oraz postępowaniach w toku i szansach na ich pozytywne rozstrzygnięcie. Jeżeli jednostka jest stroną postępowania sądowego z tytułu praw i obowiązków wynikających z zawartych przez nią umów, może poinformować o tym fakcie, jeśli uzna, że rozstrzygnięcie sporu wpłynie w sposób istotny na jej sytuację finansową lub ocenę jej pozycji na rynku.

6.29. Jeżeli okoliczności wskazują na niemożność lub poważne zagrożenia dla możliwości kontynuowania przez jednostkę działalności w dającej się przewidzieć przyszłości (tj. okresie nie krótszym niż jeden rok od dnia bilansowego), to w SzD wyjaśnia się, na czym zagrożenia te polegają i ich wpływ na obraz jednostki prezentowany w sprawozdaniu finansowym.

Jeżeli istnieją poważne zagrożenia dla kontynuacji działalności, w SzD omawia się podjęte lub zamierzone działania naprawcze.

Wyniki działalności i sytuacja finansowa

6.30. SzD przedstawia za pomocą stosownych mierników finansowych i niefinansowych (w tym operacyjnych), wraz z ich opisem i analizą, najistotniejsze informacje o przebiegu realizacji celów jednostki w okresie sprawozdawczym oraz **sytuacji finansowej**¹³. (rentowność, płynność, sytuacja majątkowa i finansowa) **na koniec tego okresu, przewidywanym jej rozwoju**, w porównaniu z danymi za poprzedni okres lub okresy. Informacje te mają umożliwić użytkownikom poznanie czynników wpływających na działalność i kształtujących wynik oraz sytuację jednostki jak też wykazanie związków zachodzących między wynikami a postawionymi celami, a także umożliwić śledzenie tendencji i trendów, a na tej podstawie – zrozumienie, w jakim stopniu obecne wyniki mogą wpływać na potencjalne wyniki w przyszłości.

6.31. W przypadku niektórych jednostek celowa jest prezentacja w SzD wyników działalności w poszczególnych sferach rozwoju: ekonomicznej (finansowej), środowiskowej (**wpływu na środowisko naturalne**)¹⁴ i społecznej. W szczególności przydatne jest przedstawienie informacji dotyczących zagadnień społecznej odpowiedzialności jednostki i ochrony środowiska naturalnego (m.in. informacji o gospodarowaniu zasobami i składnikami przyrody, wpływie na środowisko naturalne, działaniach proekologicznych, opłatach środowiskowych i innych kosztach ochrony środowiska, działaniach społecznych w tym opis kampanii społecznych i polityki jednostki w tym zakresie)

¹³ Por. art. 49 ust. 2 pkt 4 Ustawy.

¹⁴ Por. art. 49 ust. 3 Ustawy.

6.32. Jeżeli jednostka prowadzi działalność, dla której regulacje prawne określają normy ostrożnościowe (np. wymogi kapitałowe, normy płynności), SzD zawiera informacje czy owe normy są spełnione oraz przedstawia ocenę bezpieczeństwa jednostki z punktu widzenia tych regulacji.

6.33. SzD przedstawia informacje na temat **zdarzeń** nietypowych, jednorazowych, które **istotnie¹⁵ wpływają na działalność**, wyniki i sytuację jednostki, ich charakter oraz zakres wpływu w objętym sprawozdaniem okresie oraz przewidywany w przyszłości. Chodzi przy tym zarówno o zdarzenia, jakie **nastąpiły w roku obrotowym jak i po jego zakończeniu, do dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego¹⁶**. SzD opisuje w szczególności zagadnienia dotyczące:

- założeń przyszłej i efektów już prowadzonej restrukturyzacji lub racjonalizacji, działalności jednostki,
- przejęć, połączeń oraz podziału jednostki,
- zawarcia lub zakończenia umów o współpracę lub innych istotnych umów,
- sporów zbiorowych,
- istotnych spraw spornych.

W przypadku, gdy jednostka prowadzi restrukturyzację lub racjonalizację, bądź istnieją takie skonkretyzowane zamiary, przedstawia jej główne założenia, tj. cel, zamierzone działania i ich horyzont czasowy oraz już przeprowadzone działania, planowane i poniesione nakłady oraz planowane i osiągnięte efekty.

W przypadku przejęć, połączeń i podziału spółek, SzD przedstawia ich podstawy prawne oraz uzasadnienie ekonomiczne.

Jeżeli jednostka zawarła lub zakończyła umowę o współpracę (lub inną znaczącą umowę), SzD przedstawia strony tej umowy, cel i charakter współpracy oraz przewidywane skutki podjętej decyzji.

6.34. Aby ułatwić zrozumienie sytuacji jednostki i umożliwić przeprowadzenie analiz długookresowych, jednostka może – w razie np. przejęć, połączeń lub podziału – podać w SzD informacje finansowe pro-forma. Informacje finansowe pro-forma

¹⁵ Por. art. 49 ust. 2 pkt 1 Ustawy.

¹⁶ Por. art. 49 ust. 2 pkt 1 Ustawy.

(hipotetyczne) przedstawiają dane porównawcze, ustalone zgodnie z zasadami (polityką) rachunkowości wiążącymi jednostkę, dla takich warunków, jakie istniały w okresie sprawozdawczym (tj. np. zakładając, że połączenie lub podział jednostek miały miejsce wcześniej niż data ich wykazania w sprawozdaniu finansowym). W przypadku takim w SzD zaznacza się wyraźnie, że są to dane pro-forma, prezentowane jedynie dla celów ilustracyjnych i przedstawiają sytuację hipotetyczną a nie rzeczywistą.

Przy przygotowaniu informacji finansowych pro-forma przydatne jest stosowanie przepisów i wytycznych dotyczących prospektu emisyjnego.

Perspektywy

6.35. W SzD wymagane jest przedstawienie **przewidywanego rozwoju jednostki**¹⁷.

Dobłą praktyką jest podbudowa przewidywań za pomocą prognoz i projekcji, w tym kluczowych mierników finansowych i niefinansowych, umożliwiających ocenę perspektyw jednostki co najmniej w najbliższym roku. Mierniki finansowe stanowiące przedmiot prognozy lub projekcji powinny być porównywalne z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym. Pożądane jest też wskazanie celów i oczekiwań w dłuższym horyzoncie czasowym.

6.36. Jeżeli jednostka informuje użytkowników o swoich zamierzeniach i celach (np. poprzez media), wskazane jest zawarcie takich informacji również w SzD. Jeżeli jednostka publikowała prognozy lub projekcje, to w SzD przedstawia się i wyjaśnia ewentualne istotne różnice między nimi a faktycznie osiągniętymi wynikami.

6.37. Kierownik jednostki przedstawiając przewidywania i oczekiwania dotyczące rozwoju jednostki, omawia zarówno pozytywne, jak i negatywne trendy, wyraźnie wskazując czynniki zależne i niezależne od jednostki. Opis perspektyw jednostki powinien być realistyczny i uwzględniać zamierzenia oceniane jako prawdopodobne do osiągnięcia.

¹⁷ Por. art. 49 ust. 2 pkt 2 Ustawy.

Jeżeli cele i zamierzenia określono w ujęciu wartościowym i/lub ilościowym, to przedstawia się założenia przyjęte do szacunków oraz ryzyko z tym związane, tak by użytkownicy mogli ocenić prawdopodobieństwo realizacji celów.

- 6.38. Jeżeli z uwagi na warunki makroekonomiczne niepewność co do przyszłości jest nietypowo wysoka, co powoduje, że możliwości prognozowania są znacznie ograniczone, jednostka nie prezentuje konkretnych informacji dotyczących perspektyw. W takich przypadkach opisuje się w SzD ową niepewność i jej wpływ na zdolność jednostki do prognozowania oraz wpływ na wyniki działalności i sytuację finansową.
- 6.39. Jeżeli sprawozdanie finansowe podlegało badaniu przez biegłego rewidenta, a prognozy i projekcje wyniku finansowego lub dane pro-forma (pkt 6.34.) zawarte w SzD nie były weryfikowane przez biegłego rewidenta, celowe jest na to wskazać.

Ład korporacyjny

- 6.40. Zasady ładu korporacyjnego określają wzorce kształtowania relacji spółek akcyjnych z ich otoczeniem. Kodeksy ładu korporacyjnego, zawierające zbiór dobrych praktyk z tej dziedziny stosowanych przez spółki akcyjne i ich organy, zwykle skierowane są do spółek giełdowych, jednak ich zasady mogą być przyjęte także przez inne jednostki. Stosowanie przez jednostkę zasad ładu korporacyjnego zwiększa jej wiarygodność, a publikowanie w SzD informacji na temat przyjętych w tym zakresie zasad czyni jednostkę bardziej przejrzystą.
- 6.41. Obowiązek przedstawienia informacji na temat stosowania **zasad ładu korporacyjnego**¹⁸ mają jednostki emitujące papiery wartościowe dopuszczone do obrotu na jednym z rynków regulowanych Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Dla spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie zasady (dobre praktyki) ładu korporacyjnego określiła Rada Giełdy.
- 6.42. W SzD jednostka wskazuje zbiór zasad ładu korporacyjnego, któremu podlega bądź ten, który przyjęła dobrowolnie, a także podaje informacje związane ze

¹⁸ Por. art.49 ust. 2 pkt 8 Ustawy.

stosowaniem zasad ładu korporacyjnego, w tym także wykraczających poza wymogi przewidziane regulacjami.

6.43. Sprawozdanie na temat stosowanych zasad ładu korporacyjnego sporządzane przez zobowiązane do tego jednostki zawiera¹⁹:

- wskazanie zasad ładu korporacyjnego, które nie były przez jednostkę stosowane, wraz z wyjaśnieniem okoliczności i przyczyn odstąpienia od stosowania danej zasady oraz sposobu, w jaki spółka zamierza usunąć ewentualne skutki braku zastosowania danej zasady lub jakie kroki zamierza podjąć by zmniejszyć ryzyko wynikające z niestosowania danej zasady w przyszłości;
- opis sposobu działania walnego zgromadzenia i jego zasadniczych uprawnień oraz praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonywania;
- skład osobowy i zasady działania organów zarządzających i nadzorczych spółki oraz ich komitetów²⁰;
- opis podstawowych cech stosowanych w jednostce systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych wraz z jego oceną.

6.44. SzD przedstawia również informacje na temat posiadaczy papierów wartościowych jednostki (w szczególności posiadających znaczne pakiety akcji), z uwzględnieniem uprzywilejowania akcji. Wskazuje się liczbę i wartość posiadanych znacznych pakietów akcji i udział poszczególnych posiadaczy, a także liczbę głosów na walnym zgromadzeniu i udział poszczególnych posiadaczy.

¹⁹ Par. 91 ust. 5 pkt 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim Dz. U. nr 33, poz. 259 z późn. zm.

Uchwała nr 1013/2007 Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie SA z dnia 11 grudnia 2007 r. w sprawie określenia zakresu i struktury raportu dotyczącego stosowania zasad ładu korporacyjnego przez spółki giełdowe.

²⁰ W przypadku takim w „Charakterystyce jednostki” lub podobnym opisie pomija się informacje na ten temat.